Eduskunnan Valtiovarainvaliokunnan verojaosto
Sähköpostilla sara.kuitunen@eduskunta.fi

Asia: O 18/2021 vp OECD:n kansainvälisen tuloverotuksen uudistamishanke, 4.6.2021

LAUSUNTO OECD:N KANSAINVÄLISEN TULOVEROTUKSEN UUDISTAMISHANKKEESTA

Suomen Asianajajaliitto (jäljempänä "**Asianajajaliitto**") kiittää mahdollisuudesta lausua OECD:n kansainvälisen tuloverotuksen uudistamishankkeesta (O 18/2021 vp). Lausuntonaan Asianajajaliitto esittää kunnioittaen seuraavaa.

Johdanto

Asianajajaliitto pitää tarpeellisena ja kannatettavana sitä, että digitaalisen talouden kansainvälisiin tuloverokysymyksiin tavoitellaan ratkaisua. Kansainvälistä verotusta uudistavat ratkaisut tulisi saavuttaa globaalilla tasolla OECD:n puitteissa, jolloin voidaan välttää EU:n tai yksittäisten valtioiden tasolla tehtävät ratkaisut, jotka ovat omiaan lisäämään kaksinkertaisen verotuksen ja veroriitojen riskiä, sekä vähentämään verotuksen ennakoitavuutta.

Monista OECD:n kansainvälisen tuloverotuksen uudistamishankkeen (”**Uudistamishanke**”) keskeisistä yksityiskohdista ei ole vielä saavutettu sopimusta hankkeeseen osallistuvien valtioiden välillä ja työ on monilta osin kesken. Näin ollen yksityiskohtaiset ja esimerkiksi kansalliseen verolainsäädäntöön vaadittaviin uudistuksiin sekä niiden käytännön soveltamiseen liittyvät kommentit voidaan antaa Eduskunnalle vasta myöhemmin.

Vaikka kyse on hyvin laajasta kansainvälisestä hankkeesta, jota ajetaan laajalla rintamalla eteenpäin, Suomen tulee pyrkiä edistämään Suomen ja suomalaisten yritysten etua johdonmukaisesti. Asianajaliitto pitää oikeana Valtiovarainministeriön kantaa siitä, että mahdollisesti vähäisten verotuottovaikutusten sijaan paljon merkittävämpiä kysymyksiä liittyy siihen, minkälaisia heijastusvaikutuksia uudella sääntelyllä olisi digitaalisen ja arvoa luovan toiminnan sijoittumiseen kansainvälisesti ja pienen avotalouden asemaan arvoa luovan yritystoiminnan sijoittumisen osalta.

Asianajajaliitto lausuu alla tarkemmin seuraavasta kolmesta teemasta:

1. Esillä oleviin kysymyksiin tulisi saada mahdollisimman laaja kansainvälinen yhteysymmärrys, ja EU:n ja yksittäisten valtioiden yksipuolisia toimia tulisi välttää.

2. Suomessa verolainsäädännön tulisi olla riittävän täsmällistä ja selkeää myös tämän hankkeen osalta.

3. Kansainvälisen verotuksen riitojen ratkaisun tulisi olla nykyistä tehokkaampaa ja nopeampaa.

Globaalin ratkaisun edistäminen

Koska tavoitteet digitaalisen liiketoiminnan verottamisesta sekä globaalista minimiverosta ovat jo lähtökohdiltaan kansainvälisiä hankkeita, Asianajajaliitto pitää toivottavana, että niitä koskevat verotuksen uudistamisratkaisut tehtäisiin globaalilla tasolla niin, että uudistuksille on mahdollisimman laaja tuki.

Uudistamishankkeeseen perustuva globaali ratkaisu ja sitä seuraava sääntelyn implementointi kansalliseen verolainsäädäntöön sekä verosopimuksiin on kansainvälisesti toimivalle yritykselle ja eri valtioille parhaiten verotuksen ennustettavuutta ja oikeusvarmuutta tuova ratkaisu. Mahdollisimman laaja globaali yhteisymmärrys poistaisi tarpeen EU-tason sääntelyltä sekä yksittäisten maiden tai lainkäyttöalueiden ratkaisuilta. Viimeksi mainitut itsenäiset maa- tai lainkäyttöaluekohtaiset ratkaisut olisivat Asianajajaliiton näkemyksen mukaan huonoin mahdollinen lopputulos, koska maiden välillä toisistaan poikkeavan sääntelyn hallitseminen olisi verovelvollisille merkittävä hallinnollinen taakka sekä kasvattaisi merkittävästi riskiä kaksinkertaisesta verotuksesta ja pitkäkestoisista kansainvälisistä veroriidoista. Yksipuolisia ”digiveroja” tai muita kansainvälistä liiketoimintaa haittaavia toimia tulisi välttää.

Suomen kannattaa pitää kiinni siitä, että hankkeen 1-pilarin konsensusratkaisu sisältäisi muun ohella sitoumuksen poistaa relevantit yksipuoliset toimet ja sitoutua olemaan ottamasta käyttöön sellaisia tulevaisuudessa.

Verotuksen ennakoitavuus ja verolainsäädännön täsmällisyys

Kansainvälisessä verotuksessa on viime vuosina yleistynyt käytäntö, jossa kotimaisen verolainsäädännön sisältö tulee suoraan ulkomaisesta lähdeaineistosta. Suomalaiset yhtiöt ja Verohallinto joutuvat tulkitsemaan lakia, jonka lähdeaineisto löytyy vain englanniksi, ja jonka tulkinnanvaraisista kysymyksistä ei löydy kotimaista ohjeistusta. Suomessa on myös vuonna 2020 tullut voimaan verolainsäädäntöä, jonka soveltaminen riippuu suoraan siitä, miten erilaisia tapahtumia verotetaan ulkomailla.[1] Verovelvollisilta edellytetään toisinaan siis jopa ulkomaan lainsäädännön tuntemista. Tällainen käytäntö on omiaan heikentämään verotuksen ennustettavuutta ja verovelvollisten oikeusturvaa.

Nyt kyseessä olevan hanke on erittäin monimutkainen ja teknisesti haastava. Hankkeen tulevassa implementaatiossa tulee huolehtia siitä, että Verohallinnolla on riittävät resurssit uusien sääntöjen omaksumiseen. Verohallinnon tulee antaa riittävän tarkkaa ohjeistusta nopeasti lain voimaantulon yhteydessä, ja Verohallinnon tulee olla valmis muodostamaan selkeä kanta tulkinnanvaraisissa kysymyksissä. Tämä voi myös edellyttää lisäresursseja Verohallintoon.

Uuden verolainsäädännön tulisi olla täsmällistä ja lähdeaineiston kattavasti saatavilla suomenkielellä, erityisesti II -pilarin osalta.

[1] Laki eräiden rajat ylittävien hybridijärjestelyjen verotuksesta 30.12.2019/1567

Tehokas riidanratkaisu

Tällä hetkellä suuryritysten kansainväliset veroriidat ovat pitkäkestoisia ja lopputulokseltaan epävarmoja. Tyypillisesti siirtohinnoittelua koskevassa riidassa lopputuloksen saaminen kestää useita vuosia, kun valtiot riitelevät siitä, mikä maa saa verottaa yhtiön tuloa. Järjestelmä toimii huonosti ja aiheuttaa yhtiöille merkittäviä kustannuksia.

Kyseessä oleva hanke monimutkaistaa kansainvälistä verojärjestelmää entisestään. Tämän vuoksi on erittäin tärkeää, että veroriitojen ratkaisumekanismeja kehitetään hankkeen yhteydessä.

Verotuksen oikeusvarmuus on yksi Uudistamishankkeen I -pilarin elementeistä, ja OECD on kiinnittänyt työssään huomiota kansainvälisen verotuksen riitatilanteiden ennaltaehkäisyyn ja ratkaisemiseen. Kansainvälisten veroriitojen tehokas ja toimiva riidanratkaisu sekä toimivat menetelmät riitojen ennaltaehkäisemiseksi ovat erittäin tärkeitä tavoitteita, joiden toteutumista Suomen on pyrittävä edistämään. Uudistuksen yhteydessä on saatava aikaan nykyistä tehokkaampia ja nopeampia menettelyjä riitojen ennaltaehkäisemiseksi ja ratkaisemiseksi niin, että samalla varmistetaan myös verovelvolliselle riittävät mahdollisuudet osallistua asian käsittelyyn menettelyn aikana.

Helsingissä 3. päivänä kesäkuuta 2021

SUOMEN ASIANAJAJALIITTO

Hanna Räihä-Mäntyharju
Suomen Asianajajaliiton puheenjohtaja, asianajaja

LAATI Asianajaja Heikki Wahlroos, Borenius Asianajotoimisto Oy
Asianajaja Sampo Viding, Borenius Asianajotoimisto Oy